

53. Az úrvacsora rendje

A *Liturgikus könyv* harmadik kötete, amely a szenteléseket és áldó szolgálatokat tartalmazza, jó néhány olyan istentiszteleti formát közöl, amelybe beilleszthető az úrvacsorai liturgia. Az *Ágostai hitvallás* szerint az egyház a Krisztusban hívők közössége, ahol az ígét tisztán hirdetik és a szentségeket Krisztus rendelése szerint osztják ki. Ezen az alapon is javasoljuk, hogy az ünnepi alkalmakon, ahol a szentelések és az áldó szolgálatok zajlanak, tartsuk meg az ige és a szentség összhangját, legyen úrvacsoraosztás. Ne legyen az időkorlát vagy a szervezési nehézség akadálya annak, hogy a hívők élhessenek a szentséggel.

A *Liturgikus könyv* harmadik kötetében közölt rendeknél a rubrikákban jelezzük az úrvacsorai liturgia helyét. Praktikus okok miatt az egyes rendekben nem közöljük az úrvacsorai liturgiát, jóllehet az hozzátartozik az adott alkalomhoz. Az alábbi liturgia az egyes rendekbe a megfelelő helyen beilleszthető.

Azokban az istentiszteleti formákban, ahol nincs kiírva a bűnbánati rész, alkalmazható a jelen úrvacsorai liturgiát megelőző fejezetből a gyónás rendje.

Több lelkész szolgálata esetén egymás közt beosztják a liturgikus szerepeket. Ünnepi alkalmakon, amikor a püspök szolgál, az úrvacsora kánonját (epiklézis, szerzési igék, Krisztus halálának hirdetése) kivétel nélkül minden esetben a püspök végzi, ahogyan a kezdő invocatio és a záróáldás is a püspök feladata.

ÚRVACSORAI RÉSZ

ÚRVACSORAI ÉNEK (VAGY ÉNEKVERS)

Itt elsősorban úrvacsorai témájú vagy ún. Jézus-éneket énekeljünk. Bűnbánati éneket csak akkor válasszunk, ha abban a kegyelem ígéje is megszólal. Amennyiben a gyónás előtt énekelt ének nem úrvacsorai volt, a gyülekezet úrvacsorai előkészítő énekverset énekelhet.

[AZ ÚRVACSORA BEVEZETÉSE (SURSUM CORDA)]

[Lelkész: Az Úr legyen veletek!

Gyülekezet: **És a te lelkeddel!**

Lelkész: Emeljük fel szívünket!

Gyülekezet: Fölemeljük az Úrhoz!

Lelkés: Adjunk hálát az Úrnak, a mi Istenünknek!

Gyülekezet: Méltó ez és igaz!]

NAGY HÁLAADÓ IMÁDSÁG (PRAEFATIO)

Ha a bevezető párbeszéd elmarad, akkor bevezetésként:

Lelkés: [Emeljük fel szívünket az Úrhoz, és magasztaljuk szent nevét!]
[Valóban] méltó és igaz, illő és üdvösséges, hogy mindenkor és mindenhol hálát adjunk neked, mindenható Istenünk és Atyánk, a Jézus Krisztus által, *aki el nem múló irgalmad tanúja a világban, hogy kegyelme vezessen az örök élet útján.*

Ezért az angyalokkal, az üdvözültek mennyei seregével és a földön küzdő egész egyházzal együtt áldunk és magasztalunk téged, és ujjongó énekkel hirdetjük szent neved dicsőségét.

A gyülekezet feláll, és a Pax végéig állva marad.

SZENT, SZENT, SZENT! (SANCTUS)

A gyülekezet az egyházi évek megfelelően az EÉ egyik úrvacsorai rendjének első vagy a GyLK énekverses rendjei egyikének negyedik énekét énekli.

A SZENTLÉLEK HÍVÁSA (EPIKLÉZIS)

Lelkés: Szent vagy, Urunk, és nagy a te irgalmad, elítéled a bűnt, de megmentetted a bűnösöket szeretett Fiad élete árán. Ételt és italt adsz az embereknek, hogy életük legyen, és boldogan adjanak hálát tenéked. Nekünk pedig lelki ételt és italt és örök életet is adottál Jézus Krisztus által. Ezért a nagy irgalmadért áldunk, és kérünk, hogy amikor most Jézus Krisztus parancsának engedelmeskedünk, küldd el Szentlelkedet, hogy Krisztus teste legyen kenyérünké ebben a kenyérben, és vére legyen italunkká ebben a borban. Minket is szentelj meg, hogy ajándékosd testvéri közösségben üdvösségünket munkálja.

Vagy:

Szent vagy, Urunk, és nagy a te irgalmad, elítéled a bűnt, de megmentetted a bűnösöket szeretett Fiad élete árán. Ezért a nagy irgalmadért áldunk, és kérünk: küldd el Szentlelkedet, hogy Krisztus testét és

vérét vegyük üdvösségünkre ebben a kenyérben és borban, és testvéri közösséggé legyünk.

SZERZÉSI IGÉK

Lelkész: A mi Urunk, Jézus Krisztus azon az éjszakán, amelyen elárultatott, kezébe vette a kenyeret, hálát adott, megtörte, tanítványainak adta, és ezt mondta: Vegyétek, egyétek, ez az én testem, + amely tiértetek adatik. Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre!

Hasonlóképpen, miután vacsorált, kezébe vette a kelyhet is, hálát adott, nekik adta, és ezt mondta: Igyatok ebből mindnyájan, ez a kehely az új szövetség az én véremben, + amely tiértetek és sokakért kiontatik bűnök bocsánatára. Ezt cselekedjétek, valamennyiszer isszátok az én emlékezetemre!

A lelkész (amennyiben az oltár előtt áll) a gyülekezet felé fordulva, kezében a kehellyel és a cibóriummal így folytatja:

Lelkész: Íme, megváltásunk szent titka!

Gyülekezet: **[Halálodat hirdetjük, Urunk, amíg el nem jössz!] Ámen.**

EMLÉKEZZÉL MEG, URUNK... (ANAMNÉZIS)

Lelkész: Kérünk, Istenünk, emlékezzél meg szeretett Fiad értünk viselt szenvedéséről és haláláról, áraszd ki Szentlelkedet mindnyájunkra, hogy Megváltónk keresztjének titkát ünnepelve feltámadásának erejében részesüljünk!

Emlékezz meg egyházadról, amelyet Krisztus vérén váltottál meg. Őrizd hitét, tartsd meg békességben, és add meg teljes egységét.

Emlékezz meg püspökeinkről, pásztorainkról, elöljáróinkról és mindazokról, akik egyházadban szolgálnak.

Emlékezz meg, Urunk, azokról, akik Krisztus békességében távoztak ebből az életből, és minden elhunytáról, akiknek hitét egyedül te ismered. Őrizd meg bennünket a szentek közösségében.

Imádunk és dicsérünk téged Jézus Krisztus által, mert őáltala, ővele és őbenne tiéd, mindenható Atyaisten, a Szentlélekkel egységben minden tisztelet és dicsőség most és mindörökké.

Gyülekezet: **Ámen.**

MIATYÁNK

A gyülekezet a lelkész vezetésével együtt mondja.

Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy, szenteltessék meg a te neved, jöjjön el a te országod, legyen meg a te akaratod, amint a mennyben, úgy a földön is. Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma, és bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek, és ne vígy minket kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól, mert tied az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké. Ámen.

AZ ÚR BÉKESSÉGE (PAX)

Lelkész: Az Úr békessége legyen mindenkor veletek!

[Gyülekezet: És a te lelkeddel!]

Lelkész: Köszöntsük egymást a békesség jelével!

Gyülekezet: Legyen békesség köztünk mindenkor!]

A Paxot a gyülekezet tagjai egymás felé fordulva mondják („Békesség néked”), és kézfogással adják tovább. A Pax után a gyülekezet helyet foglal.

ISTEN BÁRÁNYA (AGNUS DEI)

A gyülekezet az egyházi évnek megfelelően az EÉ egyik úrvacsorai rendjének második vagy a GyLK énekverses rendjei egyikének ötödik énekét énekli.

KRISZTUS TESTÉNEK ÉS VÉRÉNEK VÉTELE (COMMUNIO)

A lelkész az úrvacsoravételre készülõ imádságot mond.

Lelkész: Uram, nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj, hanem csak egy szóval mondd, és meggyógyul az én lelkem.

Vagy:

Úr Jézus Krisztus, aki halott voltál, de íme, élsz örökké, és mindent megteszel üdvösségünkre, add meg most mindenkinek azt, amire szüksége van: a kételkedõnek hitet, a gyengének állhatatosságot, a keményszívúnek megtérést, az elesettnek új erõt, az aggódónak megnyugvást és a szomorkodónak vigasztalást! Egyesíts minket szent tested és véred közösségében, hogy valamennyien részesüljünk minden értelmet meghaladó békességében, és megízleljük eljövendõ országod örömét!

Gyülekezet: **Ámen.**

Lelkész (kitárt, hívogató karral): Íme, minden kész! Jöjjetek az Úr megterített asztalához!

[Ízleljétek és lássátok, hogy jó az Úr!]

Az ostyánál: Ez Krisztus teste.

A kehelynél: Ez Krisztus vére.

Vagy:

Vegyétek és egyétek, ez a mi Urunk, Jézus Krisztus teste, amely értetek adatott. Igyatok ebből mindnyájan, ez Krisztus vére, amely értetek kiontatott bűneitek bocsánatára.

Az egyes „köröknél” a köszöntés: Békesség néktek!

A „kör” befejezésénél: Jézus Krisztus teste és vére tartson meg titeket az igaz hitben, a szeretetben az örök élet reménységére!

Vagy:

Menjete el békességgel, és teremjétek az új élet áldott gyümölcsseit!

Az úrvacsoraosztás alatt a gyülekezet hálaadó éneket énekel vagy a kántor ideillő művet játszik (sub communionem).

IMÁDSÁG (POSTCOMMUNIO)

Az úrvacsorai eszközök méltó elrendezése után a lelkész a gyülekezet felé fordul:

Lelkész: Áldjátok az Urat, mert jó!

[Gyülekezet: **És örök az ő irgalma!**]

Ha hagyományos oltár van, akkor a lelkész az oltár felé fordulva folytatja:

Lelkész: Áldunk téged, mindenható Istenünk, hogy örömet és békességet ajándékoztál igédben és Krisztus Urunk testének-vérének közösségében. Kérünk, őrizd meg bennünk ennek a közösségnek minden áldását, hogy erős hittel ragaszkodjunk hozzád, és őszintén szeressük embertársainkat, az Úr Jézus Krisztus által.

Vagy:

Urunk, magasztalásodat hallotta fülünk: add, hogy süket legyen a veszekedés és a békétlenség hangjára. Nagy szeretetedet látta szemünk: add, hogy meglássa a megígért örök életet. Dicséretedet énekelte nyelvünk: add, hogy az igazat vallja ezután. Templomodban

járt a lábunk: add, hogy a világosság útján járjon ezután. Testedből részesült a testünk: add, hogy új életet éljen ezután. Hála neked kimondhatatlan jószágodért!

Gyülekezet: **Ámen.**

KÜLDÉS, ÁLDÁS

ELBOCSÁTÁS

A lelkész a gyülekezet felé fordul.

Lelkész: Testvéreim! Menjetek, és hirdessétek az Úr halálát és feltámadását! Tanúskodjatok szeretetéről! Megízleltétek a bűnbocsánat örömét, építsétek hát a testvéri közösséget az emberek között megbocsátással és áldozatos szeretettel!

A gyülekezet a küldés és az áldás között énekelheti a magyar nemzeti *Himnusz*t.

ÁLDÁS

A lelkész az ároni vagy a szentháromsági áldást mondja.

Lelkész: [Isten népe!] Az Úr áldjon meg és őrizzen meg téged! Az Úr világossítsa meg az ő arcát terajtad, és könyörüljön rajtad! Az Úr fordítsa az ő arcát tefeléd, + és adjon neked békességet!

Vagy:

Áldjon meg titeket a mindenható Isten, az Atya + és a Fiú és a Szentlélek!

Gyülekezet: **Ámen.**

ZÁRÓÉNEK

A gyülekezet az EÉ egyik úrvacsorai liturgiájának harmadik énekét vagy a GyLK énekverses rendjei egyikének hatodik énekét énekl, vagy az alkalomhoz illő más éneket énekel.

UTÓJÁTÉK

A gyülekezet az utójátékot lehetőleg ülve hallgassa meg.

A szolgálattevők a bevonulás rendje szerint vonulnak ki a templomból.